

Hvad er et reservat? – del 2

Af Knud Rygaard

Mange af Hau kolas læsere har sikkert i tidens løb undret sig over de meget udviklede forhold, der på alle indianerreservater gør sig gældende når det drejer sig om ejerskab af jord.

For at informere herom bringer vi her uddrag nr. 2. fra bogen "Brand of Feathers: American Indian Law and Contemporary Tribal Life" fra 1997 af historikeren Frank Pommersheim, der i en årrække har undervist på det indianske Sinte Gleska University på Rosebud-reservatet i South Dakota.

Det første uddrag handlede om vedtagelsen af 'the Dawes Act', også kendt som 'the General Allotment Act' - dvs. loven om almindelig udstykning af reservatjord - fra 1887.

Loven havde direkte indvirkning både på familier og individer på alle berørte reservater. Udstykningsloven bemyndigede BIA (= Bureau of Indian Affairs, dvs. regeringens direktorat for indianske anliggender) til at udstykke 160 acres (= 65 hektarer) af stammens jord til hvert familieoverhoved og 40 acres (=16 hektarer) til hver mindreårig i familien.

De udstykkede jordlodder skulle oprindeligt forblive under BIAs formynderskab i 25 år, hvor de skulle være beskyttet mod salg og lokale ejendomsskatter. Beskyttelsen blev imidlertid ophævet efter blot 19 år. Ud over udstykning af jordlodder betød loven, at al den jord, der var tilbage efter udstykningen - såkaldt 'overskydende' reservatjord - blev overtaget af regeringen til langt under markedsprisen og derefter åbnet op for ikke-indiansk bosættelse.

Denne politik blev gennemført ovenfra, uden at stammernes blev hørt eller gav deres tilsagn. Fra 1887 til 1934 blev det samlede indianske landområde reduceret med ca. 2/3 fra ca. 558.000 km² til ca. 194.000 km².

Følgerne af udstykningen for de sociale strukturer.

Denne katastrofale udvikling havde en række ligeså alvorlige følger. For første gang blev reservaterne opdelt i et skakbræt-tern af jordlodder, der ejedes af stammen i fællesskab, af indianere individuelt, af ikke-indianere og af virksomheder og foretagender uden for reservater-ne.

De individuelle indianske jordlodder blev hurtigt opsplittet, ofte delt mellem snesevis eller endda hundredvis af arvinger over flere generationer. Desuden blev jord, der forblev under BIAs formynderskab, som regel udlejet til ikke-indianere og kun sjældent brugt af de indianske ejere. [BIA: Bureau of Indian Affairs, det departement i det amerikanske indenrigsministerium, der tager sig af forhold vedr. indianere.]

Det er vanskeligere at vurdere den direkte virkning af udstykningsprocessen på stammeregeringerne og stammernes institutioner. Nogle kommentatorer har hævdet, at åbningen af reservaterne for udstykning reelt set betød en dødsdom for stammernes traditionelle styre og at enhver form for selvorganisering blev undergravet. Den store tilstrømning af ikke-indianske bosættere sammen med tabet af stammens fælles arealer og forbundsregeringens sideløbende støtte til disse politiske tiltag ødelagde fuldstændig stammerne evne til selvstyre. I det efterfølgende tomrum blev BIA og de kristne missionsstationer de virkelige magthavere og dem, der reelt styrede reservaterne.

Det var først og fremmest missionærerne, der gjorde skade med deres egen religiøse og uddannelsesmæssige programmer, navnlig kostskole-programmet, som fjernede indianske børn fra deres familier i op til 10 år og specifikt forbød dem at tale deres sprog i skolen.

Det er ikke svært at få øje på den belastning og det pres, der blev lagt på stammernes traditionelle kultur under disse omstændigheder. Dette er endnu mere tydeligt, når denne politik blev kombineret med BIAs forbud mod traditionel religiøs religionsudøvelse som Soldansen. Som følge heraf blev kernen i den traditionelle kultur drevet under jorden, hvor den måtte føre en skyggetilværelse.

Mange mennesker på reservaterne husker denne tid tydeligt. Albert White Hat, der er underviser i lakotaernes sprog og traditionelle filosofi ved Sinte Gleska University på Rosebud Sioux reservatet i South Dakota, beretter om de mange tilfælde, hvor han og hans klassekammerater på den katolske skole i St. Francis fik skyllet munden med sæbe, fordi de talte lakota-sproget i skolen. Som Mr. White Hat opsummerer det uden bitterhed, men rammende: "I gav os Bibelen, men stjal vores land. I lærte os kun engelsk, for at vi kunne tage mod ordrer, ikke så at vi kunne drømme."

Motiverne bag udstykningen

Det drejer sig her ikke om at skyde skylden på nogen – dette fører ikke nogen steder hen - men snarere om at få en dybere forståelse af de kræfter, der er i spil på reservatet. Statens og kirkernes assimilationspolitik var - set i bakspejlet - et indlysende fejlgreb, men den var i hvert fald drevet af delvis hæderlige motiver. De mere dystre motiver som grådighed, etnocentrisme, og religiøse intolerance er soleklare og umulige at overse. Men det er også sandt, at mange velmenende individer og grupper, der virkelig forsøgte at støtte indianernes sag, mente, at udstyknings- og assimilationspolitikken var den eneste vej til at afværge fuldstændig udslettelse i kølvandet på civilisationens fremmarch mod vest, som de fleste anså for at være Guds vilje.

Som den ledende forsker inden for udstyknings-perioden, historikeren D.S. Otis, har formuleret det: 'Der kan næppe sættes spørgsmålstegn ved, at de ledende fortalere for udstykningen var inspireret af de bedste motiver. Et medlem af Kongressen, der talte om Dawes-loven [loven om udstykning] i 1886 sagde: "Den har ... opbakning fra foreninger til fremme for indianernes rettigheder i hele landet, og fra alle velmenende parter."' "

Et mindretal bestående af lovens modstandere i Kongressen så dog tingene i et mere nøgternt lys. I 1880 erklærede en mindretalsgruppe i den kongres-komite, der har tilsyn med BIA og indianske forhold: "Det egentlige formål med dette lovforslag er at få fat i de indianske landområder og åbne dem for nybyggere. De bestemmelser i loven, der tilsyneladende går ud på at varetage indianernes interesser, er kun et påskud for at få fat på landområderne og overtage dem... Hvis dette blev gjort af ren grådighed, ville det være slemt nok, men at gøre det i humanitetens navn og under påskud af at nære et brændende ønske om at fremme indianerens velfærd ved at få ham til at blive som os selv, uanset om han vil det eller ej, er uendeligt meget værre."

Ny lovgivning: IRA – Indian Reorganisation Act, 1934

Med alle disse påtvungne brutale forandringer blev tab af indiansk kultur og indianske institutioner uundgåelige. Forbundsregeringens støtte til udstykningspolitikken blev standset med den såkaldte 'Indian Reorganisering Act' fra 1934 [IRA – på dansk: 'Loven om reorganisering af indianernes forhold' var en del af præsident Roosevelts 'New Deal' program, der hjalp USA på fode efter den store depression i starten af 1930'erne o.a.]. IRA gjorde en ende på udstykningsprocessen og støttede udviklingen af selvstændige stammeregeringer. Lovens reformer, herunder anerkendelsen af stammernes ret til selvstyre og støtte til de enkelte stammer til at få vedtaget forfatninger, søgte at udbedre skaderne efter årtiers ydmygelser. Men på reservaterne har den "nye chance" som IRA tilbød, længe været opfattet som en yderligere udtynding af stammernes traditionelle ledelsesformer, da de "moderne" stamme-regeringer er afhængige af den "hvide mands vej" i form af valg, brug af engelsk, og det skrevne ord.

Nogle så de nye stammeregeringers administrationsapparater som en yderligere trussel mod de traditionelle styreformers, der svarede bedst til dem, der var i brug da traktaterne blev indgået [og som traktaterne dermed indirekte anerkendte o.a.].

Som følge heraf er de nye stammeregeringer fortsat kontroversielle og opfattes ikke sjældent som værende uden virkelig legitimitet.

Trods dette blev de triste virkninger af udstykningen og assimilationen inddæmmede, og fremdriften mod selvstyre fik nye former og nyt liv. Men arrene efter det kritiske tab af jord og sporene efter svækkelsen af de gamle sociale strukturer bekræfter det ubrydelige bånd mellem folket, kulturen og jorden.

Erfaringerne fra South Dakota

For alle reservater i South Dakota var udstykningsprocessen og assimilationspolitikken et ødelæggende slag. På nogle reservater, såsom Sisseton-Wahpeton-reservatet og Yankton Sioux-reservatet i det østlige South Dakota, blev udstykningen ført helt igennem med 1,6 acre til hvert indiansk familieoverhoved, og den 'overskydende' jord blev afstået til forbundsregeringen og senere blev åbnet for nybyggere.

På begge reservater udgør den jord, der blev tildelt stammemedlemmer, kun 15 til 20 procent af den oprindelige reservatjord. På disse to reservater ejer stammen ikke længere fælles jord. I andre tilfælde, såsom Pine Ridge- og Rosebud-reservatet, var stammerne i stand til at fastholde ejerskabet til cirka en tredjedel af reservatets jord, mens cirka en tredjedel ejes af stammemedlemmer individuelt og en tredjedel af ikke-indianere.

Sideløbende og forbundet med udstyknings- og assimilationsprocessen skete der ofte en reduktion af reservaterne, der indsnævrede deres grænser [på en måde, der ofte har efterladt uklarhed. o.a.].

Spørgsmål om formindskelse drejer sig ikke om, hvem der ejer jorden, men mere præcist om den proces, hvorved forbundsregeringen erhvervede "overskydende" udstykket reservatjord og stillede det til rådighed for ikke-indiansk bosættelse. Processen resulterede i en tilsvarende reduktion af reservatets grænser. Det, der her er på spil, er størrelsen

af reservatet, ikke sammensætningen af ejendomsretten til jord inden for reservatets grænser. Derfor drejer spørgsmålet om reduktion sig helt kontant og aktuelt om størrelsen af det område, hvor stammeregeringens myndighed og stammens love skal gælde i modsætning til de love, der gælder i den stat, hvor reservatet ligger.

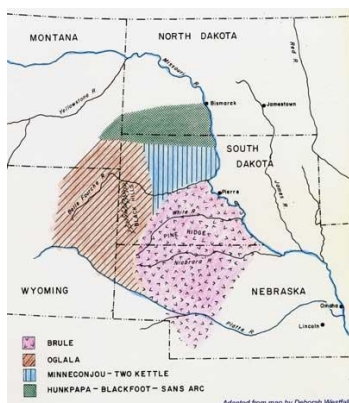

Illustration 1

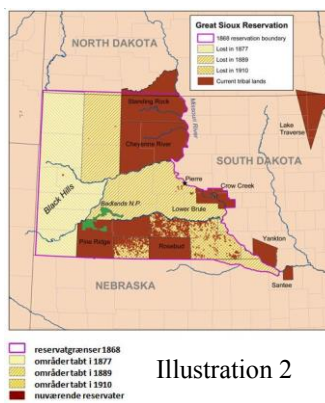

Illustration 2

Ill. 1: Omfanget af lakotaernes hjemlande i 1850

Kilde: <http://www.trailtribes.org/pierre/shrinking-reservation.htm>

Ill. 2) Den gradvise indskrænkning til i dag på hjemmesiden:

<http://seeingrace.blogspot.com/2010/07/whitewashing-history.html>

Artiklen fortsættes i næste nummer.